31
Leefstijlpreventie

Leefstijlpreventie

Aan de orde is het **tweeminutendebat Leefstijlpreventie (CD d.d. 23/04)**.

De **voorzitter**:
We gaan snel door met het volgende tweeminutendebat. Dat is het tweeminutendebat Leefstijlpreventie. Ik heb tien sprekers op mijn lijstje staan. We beginnen met het lid Kostić, maar die zie ik niet. Dan worden het negen sprekers. We gaan door met de heer Lohman van het CDA. Gaat uw gang.

De heer **Lohman** (CDA):
Voorzitter. De Schijf van Vijf vertaalt aanbevelingen van de Gezondheidsraad over gezonde voeding, met veiligheid en duurzaamheid als randvoorwaarden, naar concrete dieetadviezen. Maar een advies werkt alleen als mensen dat ook kunnen volgen in de winkel. Een gezonde voedselomgeving is een voorwaarde voor effectieve leefstijlpreventie. Supermarkten spelen daarin een sleutelrol. Ik heb gesproken met verschillende supermarkten. Ze gebruiken de Schijf van Vijf allemaal om hun eigen ambities vorm te geven. Dat is mooi. Maar ze kijken daarbij ook naar elkaar. Niemand wil als eerste grote stappen zetten. Dat is waar de overheid het verschil kan maken, door partijen bij elkaar te brengen en gezamenlijke afspraken mogelijk te maken. Mijn vraag aan de minister — daarmee vraag ik door over iets waar we het tijdens het commissiedebat over hebben gehad — is of zij bereid is om, samen met haar collega van LVVN, een convenant of akkoordtraject te initiëren met de supermarktbranche, gericht op een uniforme, sectorbrede vertaling van de Schijf van Vijf naar concrete doelen voor het schapaanbod. Dat gaat dus iets verder dan een gesprek, waar we het toen over hebben gehad, en er is sprake van wat meer urgentie. Kan de Kamer na de zomer via een brief worden geïnformeerd over dit gesprek, de eerste stappen en wat daarop kan volgen?

Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, meneer Lohman. Inmiddels is het lid Kostić aanwezig. Ik geef graag het woord aan het lid Kostić namens de Partij voor de Dieren. Gaat uw gang.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Dank, voorzitter. Dat ging wel heel snel. Ik moest nog van boven komen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Nederlandse overheid sinds 2020 een Nationale Eiwitstrategie voert, gericht op een verschuiving naar 50% plantaardig en 50% dierlijk eiwit, mede op basis van het advies van de Gezondheidsraad "Gezonde eiwittransitie";

constaterende dat de Gezondheidsraad in dit advies concludeert dat een dergelijke verschuiving voor de meeste Nederlanders gezondheidswinst oplevert, naast milieuwinst;

constaterende dat deze beleidsdoelen tot nu toe geen plek hebben in het nationale preventiebeleid;

verzoekt de regering om de eiwittransitie als onderdeel van gezond eetgedrag expliciet op te nemen in het preventiebeleid, met een concrete duiding van de rol van het Voedingscentrum en de Schijf van Vijf hierin, en de Kamer hierover vóór de zomer van 2027 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Lohman.

Zij krijgt nr. 891 (32793).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Nederlandse gemeenten al langere tijd vragen om een effectieve Voedselwet die hen in staat stelt de voedselomgeving te reguleren en waar nodig ongezonde aanbieders te weren;

constaterende dat het aangekondigde wetsvoorstel op de voedselomgeving als doel heeft om ongezond aanbod te weren, maar dat hiermee nog niet de toegankelijkheid en betaalbaarheid van een gezonde keuze voor de consument is geborgd;

overwegende dat het makkelijker en aantrekkelijker maken van de gezonde keuze een gezondheidswinst oplevert die als zelfstandig doel naast het weren van ongezond aanbod past binnen het beoogde wetsvoorstel;

verzoekt de regering om in het aangekondigde wetsvoorstel op de voedselomgeving het makkelijk en aantrekkelijk maken van de gezonde voedselkeuze als doel op te nemen, en daarbij in ieder geval de volgende maatregelen te onderzoeken op haalbaarheid en proportionaliteit:

- prijsmaatregelen ter ondersteuning van de gezonde keuze;
- een wettelijke definitie van gezond en ongezond aanbod als basis voor normering;
- een juridisch kader dat gemeenten meer grip geeft op de voedselomgeving;

en de Kamer hierover vóór de zomer van 2027 te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kostić en Lohman.

Zij krijgt nr. 892 (32793).

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de heer Dijk namens de fractie van de SP.

De heer **Jimmy Dijk** (SP):
Dank u wel, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering om de btw op gezond voedsel af te schaffen en dit te financieren via een vermogensbelasting voor de vermogens boven de 5 miljoen euro,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Jimmy Dijk en Dobbe.

Zij krijgt nr. 893 (32793).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat uit de evaluatie van de sportakkoorden blijkt dat deze succesvol zijn geweest;

overwegende dat uit deze evaluatie ook blijkt dat deze resultaten waarschijnlijk weer vervallen als de financiering stopt;

verzoekt de regering om de financiering van de sportakkoorden niet te laten vervallen per 2027,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Jimmy Dijk en Dobbe.

Zij krijgt nr. 894 (32793).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in de preventiestrategie het doel is opgenomen om het aantal nieuwe hiv-infecties in 2040 naar nul te brengen;

overwegende dat er voor de komende jaren juist een stijging van het aantal hiv-infecties wordt voorspeld;

verzoekt de regering om concrete plannen te maken over hoe dit doel moet worden bereikt en daarvoor onder andere aan te sluiten bij de vernieuwing van het Nationaal Actieplan soa, hiv en seksuele gezondheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Jimmy Dijk en Dobbe.

Zij krijgt nr. 895 (32793).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het online verkopen van vapes nu al verboden is en dat het kabinet ook het online aanbieden gaat verbieden;

overwegende dat dit verbod wel goed moet kunnen worden gehandhaafd;

overwegende dat de Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal al de mogelijkheid heeft om illegale sites heel snel te blokkeren;

verzoekt de regering om de NVWA een vergelijkbare wettelijke bevoegdheid te geven om sites die illegaal vapes verkopen snel te kunnen blokkeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Jimmy Dijk en Dobbe.

Zij krijgt nr. 896 (32793).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het aantal mensen dat gonorroe, syfilis of hiv oploopt, is gestegen;

overwegende dat in 2023 al bleek dat door de budgetplafonds bij de Centra Seksuele Gezondheid slechts de helft van de doelgroep getest kan worden;

verzoekt de regering om te onderzoeken hoeveel extra financiering er nodig is om de gehele ASG-doelgroep te kunnen testen bij de CSG's en voor de begrotingsbehandeling met voorstellen te komen om die financiering te regelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Jimmy Dijk en Dobbe.

Zij krijgt nr. 897 (32793).

Dank u wel, meneer Dijk. Dan geef ik graag het woord aan mevrouw Wiersma namens de fractie van BBB. Gaat uw gang.

Mevrouw **Wiersma** (BBB):
Dank, voorzitter. Dit is zo'n breed onderwerp maar het is ook heel mooi en belangrijk.

Ik heb ook een motie. Het zal jullie niet verbazen dat die over het Voedingscentrum gaat. De motie luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Voedingscentrum in de vernieuwde Schijf van Vijf naast gezondheidskundige overwegingen ook klimaat- en duurzaamheidsdoelen expliciet heeft meegewogen;

constaterende dat het Voedingscentrum oorspronkelijk is opgericht om onafhankelijke en wetenschappelijk onderbouwde voorlichting te geven over gezonde voeding en een gezond voedingspatroon;

overwegende dat gezondheidsvoorlichting voor burgers helder, transparant en eenduidig moet zijn;

overwegende dat het vermengen van gezondheidsadviezen met politieke of maatschappelijke beleidsdoelen, zoals klimaatbeleid, het risico vergroot dat burgers het vertrouwen verliezen in voedingsvoorlichting van de overheid;

overwegende dat maatschappelijke en politieke keuzes over klimaatbeleid thuishoren in het democratische debat en niet via gezondheidsadviezen aan burgers zouden moeten worden gestuurd;

verzoekt de regering te waarborgen dat voedingsadviezen van het Voedingscentrum primair en uitsluitend gebaseerd zijn op gezondheidskundige en voedingswetenschappelijke inzichten ten behoeve van de gezondheid van mensen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Wiersma.

Zij krijgt nr. 898 (32793).

Mevrouw **Wiersma** (BBB):
Ik wil eigenlijk nog een vraag stellen, want ik zag vandaag de brief van de minister binnenkomen waarmee zij de instellingssubsidiebeschikking heeft doen toekomen aan de Kamer. Ik had dat gevraagd, maar er stond niet helemaal in waar ik naar op zoek was. Ik ben eigenlijk op zoek naar hoe de opdracht om deze aspecten mee te wegen in de taakstelling van het Voedingscentrum terechtgekomen is. Als daar een ander stuk onder ligt, zou ik dat bij dezen alsnog graag ontvangen van de minister.

Dank.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Ik hoor mijn collega zeggen dat ze het belangrijk vindt dat het Voedingscentrum puur kijkt naar gezondheid. Ze doet daarmee alsof er geen relatie is tussen de gezondheid van mensen en de klimaatcrisis, terwijl we onlangs nog een rapport hebben gekregen van de Wereldgezondheidsorganisatie en onze eigen Gezondheidsraad waarin staat: "De klimaatcrisis heeft catastrofale gevolgen." Dat is letterlijk een citaat. Het heeft gevolgen voor onze gezondheid, voor onze inwoners, voor ouderen, voor baby's. Erkent de BBB dat dat verband er is, zoals blijkt uit wetenschappelijke conclusies?

Mevrouw **Wiersma** (BBB):
We zijn hier in Nederland. Mensen in Nederland moeten van het Voedingscentrum een gedegen onderbouwd wetenschappelijk advies kunnen krijgen over wat gezond voedsel is. Als we het hebben over klimaatverandering, zeg ik: ja, dat heeft effecten. In Nederland zie je zelfs dat het positieve effecten heeft, omdat de winters minder koud worden en er als gevolg daarvan minder klimaatdoden zijn. Dat je het klimaatbeleid moet scheiden van een wetenschappelijk onderbouwd voedingsadvies, wordt daarmee volgens mij juist onderstreept. Goed voedingsadvies gaat over de macro's die in voeding zitten en over de essentiële nutriënten, aminozuren en sporenelementen die een mens elke dag echt nodig heeft om goed spieren op te bouwen en dergelijke. Dat zou niet hierover moeten gaan. Dat gaat echt over gezondheid, over wat je in je lichaam stopt. Ik vind ook echt dat het Voedingscentrum zich daartoe zou moeten beperken.

De **voorzitter**:
Het woord is aan het lid Kostić voor een korte tweede interruptie.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Zo kennen we helaas de BBB weer: gewoon feitenvrij onze eigen Gezondheidsraad, wetenschappers die zeggen dat de klimaatcrisis in Nederland Nederlanders bedreigt … Er is een relatie tussen klimaat en gezondheid. We hebben de adviezen van wetenschappers. Het Voedingscentrum baseert zich op wetenschappelijke onderzoek. Het is gewoon jammer dat de BBB zo handelt.

Mevrouw **Wiersma** (BBB):
Ik hoorde geen vraag, hoor.

De **voorzitter**:
Oké. Dan gaan we door met de heer Lohman.

De heer **Lohman** (CDA):
Ik ben me ervan bewust dat wij heel veel moeten lezen en dat daar niet altijd voldoende tijd voor is, maar gisteren is een rapport van het RIVM over de Gezondheidsraad en het Voedingscentrum naar buiten gekomen. Heeft mevrouw Wiersma dat gelezen?

Mevrouw **Wiersma** (BBB):
Ik moet eerlijk bekennen dat ik dat nog niet heb gezien, nee. Dit is mijn zesde tweeminutendebat vandaag. We hadden ook een plenair debat.

De heer **Lohman** (CDA):
Dat begrijp ik helemaal. De reden dat ik het even …

De **voorzitter**:
Meneer Lohman, u krijgt het woord via de voorzitter. U krijgt heel kort het woord voor een tweede interruptie.

De heer **Lohman** (CDA):
Sorry. Dank u wel, voorzitter. Ik kan het ook heel kort houden. Dat begrijp ik. Een deel van de vragen die u stelt in de motie worden daarin beantwoord. Er staat dat duurzaamheid en voedselveiligheid randvoorwaarden zijn en inderdaad op die manier worden meegewogen. Volgens mij is daarmee naar buiten gekomen hoe de Schijf van Vijf tot stand komt en is daar dus transparantie over.

Mevrouw **Wiersma** (BBB):
Nee, het gaat mij niet om transparantie over hoe die tot stand gekomen is. Het gaat mij erom wat de reden is dat dit in het voedingsadvies terechtgekomen is. Heeft het ministerie daar een opdracht voor gegeven? Heeft de minister dat geaccordeerd? Stond het in het plan dat ik dus in de instellingssubsidiebeschikking zag en dat het Voedingscentrum zelf schrijft? Hebben ze het zelf aangedragen? Dat antwoord zoek ik. Als het daarin staat, zal ik het zeker gaan bekijken. Maar goed, ik heb zes commissies op mijn naam, dus ik heb dit stuk nog niet tot me kunnen nemen. Dat zal ik zeker doen.

De **voorzitter**:
Dan gaan we door met de heer Van Meetelen namens de fractie … Sorry. Excuus. Ik bedoel mevrouw Van Meetelen namens de fractie van de PVV. Het spijt mij.

Mevrouw **Van Meetelen** (PVV):
Dank, voorzitter. Het Voedingscentrum ontvangt dit jaar circa 10,6 miljoen euro van VWS en LVVN. De activiteiten moeten binnen het beleid van de minister passen. VWS beoordeelt werkplannen en keurt die goed, overlegt over de uitvoering en kan geld terugvorderen wanneer opdrachten niet worden uitgevoerd. Dit staat in haar eigen stukken, die we vanmiddag hebben ontvangen. Van vrijblijvendheid is geen sprake. Het Voedingscentrum moet gedrag veranderen, het voedselaanbod beïnvloeden en scholen, de kinderopvang, zorgverleners, GGD'en en gemeenten van de gewenste norm voorzien. Burgers mogen formeel kiezen nadat de overheid hun eigen omgeving, het aanbod en de instituties in één richting heeft geduwd. Daarbij geeft het kabinet de Schijf van Vijf met miljoenen aan belastinggeld een kunstmatige voorkeurspositie. Eén voedingsmodel krijgt landelijke campagnes, toegang tot scholen en instellingen en het gezag van een zogenaamde onafhankelijke autoriteit. Andere inzichten krijgen die financiering, infrastructuur en toegang niet. Vervolgens doet de minister alsof die door haarzelf gecreëerde dominantie wetenschappelijke neutraliteit bewijst. Gezondheid is niet eens doorslaggevend. De opdracht gaat expliciet over gezonder én duurzamer eten. Klimaatpolitiek wordt zo als voedingsadvies verkocht.

Voorzitter. Dit is geen neutrale voorlichting, maar propaganda. Stop deze subsidie en wees eerlijk tegen de burger. Daarom de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Voedingscentrum met publiek geld wordt gefinancierd en voor zijn activiteiten afhankelijk is van door de regering vastgestelde beleidskaders, opdrachten en subsidievoorwaarden;

overwegende dat voedingsadvies uitsluitend gebaseerd zou moeten zijn op wat het meest gezond is voor de bevolking;

verzoekt de regering de financiering van het Voedingscentrum te beëindigen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Meetelen.

Zij krijgt nr. 899 (32793).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat preventiebeleid steeds verder ingrijpt in het dagelijks leven van burgers;

verzoekt de regering af te zien van maatregelen die direct of indirect sturen op een door de overheid gewenste levensstijl,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Meetelen.

Zij krijgt nr. 900 (32793).

Dank u wel, mevrouw Van Meetelen. We gaan door met mevrouw Vliegenthart namens de fractie van PRO.

Mevrouw **Vliegenthart** (PRO):
Voorzitter. Twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat veel illegale vapes via Snapchat worden verhandeld;

overwegende dat het huidige beleid om illegale goederen te verkopen op dit moment dus niet voldoende is;

verzoekt de regering om samen met Snapchat en experts op het gebied van onlineproblematiek een plan van aanpak op te stellen om de illegale verkoop van vapes op het platform terug te dringen, en te bezien welke technische ingrepen de systeemrisico's op illegale verkoop kunnen voorkomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Vliegenthart, Kathmann, Synhaeve en Van Groningen.

Zij krijgt nr. 901 (32793).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat veel jongeren illegale goederen zoals vapes via Snapchat kopen;

constaterende dat steeds meer jongerenwerkers zich online bevinden en zodanig waardevolle contacten leggen en onderhouden met jongeren, en daarmee een onmisbare preventieve en signalerende functie hebben;

verzoekt de regering om in samenwerking met landelijke partijen in het jongerenwerk een landelijk leernetwerk op te tuigen waar waardevolle inzichten gedeeld kunnen worden tussen (online)jongerenwerkers en de jongerenwerkorganisaties, daarbij te bezien wat overheden kunnen doen om het onlinejongerenwerk beter te ondersteunen, en hierover in het voorjaar van 2027 de Kamer nader te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Vliegenthart en Kathmann.

Zij krijgt nr. 902 (32793).

Dank u wel, mevrouw Vliegenthart. We gaan door met mevrouw Synhaeve namens de fractie van D66.

Mevrouw **Synhaeve** (D66):
Dank u wel, voorzitter. Eén motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de tabaksindustrie op allerlei manieren mensen verslaafd probeert te maken en te houden;

constaterende dat een van de strategieën hiervoor IQOS is, een tabaksproduct dat tabak verhit;

constaterende dat deze vorm van tabak in een lagere accijnscategorie valt dan sigaretten of shag;

verzoekt de regering zich in te zetten voor het zwaarder belasten van verhitte tabak bij de onderhandelingen voor de herziening van de Europese Richtlijn tabaksaccijns en, wanneer de richtlijn dat toelaat, in de toekomst verhitte tabak zwaarder te belasten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Synhaeve, Vliegenthart, Bikker en Krul.

Zij krijgt nr. 903 (32793).

Dank u wel, mevrouw Synhaeve. Dan mevrouw Van Groningen namens de fractie van de VVD. Heeft u de administratie op orde? Ja. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Groningen** (VVD):
Ja, je moet altijd even kijken, hè? Dank u, voorzitter. Vrijheid van keuze begint met toegang tot betrouwbare informatie. Jongeren groeien op in een digitale wereld waar zij worden geconfronteerd met medische desinformatie, met grote gevolgen voor hun gezondheid. Daarom dient de VVD samen met Groep Markuszower, D66 en JA21 vandaag de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constateerde dat het aantal besmettingen van seksueel overdraagbare aandoeningen zoals gonorroe en syfilis in bijna tien jaar is verdriedubbeld tot 106.331 gevallen in 2024;

constaterende dat deze infecties ernstige complicaties veroorzaken, zoals chronische pijn en onvruchtbaarheid en, in het geval van syfilis, ook problemen met het hart of het zenuwstelsel;

overwegende dat online-"influencers" ongefundeerde medische adviezen geven zoals dat condooms onnatuurlijk zijn en hormonen vergif;

overwegende dat online-influencers hiermee de gezondheid van jongeren ernstig in het geding brengen en algoritmen deze extreme content blijven aanbieden, met alle lichamelijke schade van dien;

verzoekt het kabinet om te onderzoeken op welke manier het online verspreiden van medische desinformatie op het gebied van seksueel overdraagbare ziektes en voorbehoedsmiddelen door influencers strafbaar gesteld kan worden, en vervolgens de Kamer hierover voor het kerstreces te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Van Groningen, Verkuijlen, Moinat, Synhaeve en Coenradie.

Zij krijgt nr. 904 (32793).

Mevrouw **Van Groningen** (VVD):
We willen ook graag van de minister weten of er nog nieuwe voorlichtingscampagnes komen op het gebied van soa's, of we daarbij een extra focus hebben op jongeren en of we ook weten hoe we die moeten benaderen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Voedingscentrum een onafhankelijke instelling is die mensen adviseert over een gezonde leefstijl en gezonde voeding;

constaterende dat het Voedingscentrum aangeeft dat de Schijf van Vijf voldoet aan de Richtlijnen goede voeding en de voedingsnormen van de Gezondheidsraad, waarbij gezondheid het primaire uitgangspunt is;

overwegende dat gezonde voeding de kern vormt van de Schijf van Vijf en dat duurzaamheid en voedselveiligheid daarbij als randvoorwaarden worden meegenomen;

overwegende dat Nederlanders hun voedingskeuzes baseren op de adviezen van het Voedingscentrum, en dat heldere communicatie daarom essentieel is om verwarring te voorkomen;

verzoekt de regering om met het Voedingscentrum in gesprek te gaan over hoe de communicatie rondom de Schijf van Vijf helderder kan maken dat gezondheid leidend is, en dat duurzaamheid en voedselveiligheid daarbinnen als randvoorwaarden gelden, waarmee de focus op haar kerntaak kan worden versterkt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Van Groningen en Lohman.

Zij krijgt nr. 905 (32793).

Mevrouw **Van Groningen** (VVD):
Dank u wel.

De **voorzitter**:
Dank u wel, mevrouw Van Groningen. We gaan inderdaad door met mevrouw Van Brenk. U was al onderweg, dank u wel. Ga uw gang.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):
Graag gedaan, voorzitter. Ik gun deze minister ook wat andere moties dan over de Schijf van Vijf. Daarom dit.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat in Nederland ongeveer de helft van de 65-plussers te maken heeft met urineverlies;

overwegende dat duizenden ouderen in Nederland afhankelijk zijn van incontinentiemateriaal;

overwegende dat comfort een voorwaarde is om actief te blijven, sociale contacten te behouden en daarmee eenzaamheid te voorkomen;

overwegende dat goed passend materiaal helpt om huidproblemen en infecties te voorkomen;

overwegende dat wasbaar incontinentiemateriaal comfortabeler is, minder afval veroorzaakt en beter aansluit bij een actief leven, maar door slechts een zeer beperkt aantal zorgverzekeraars wordt vergoed;

verzoekt de regering hierop actie te ondernemen zodat wasbaar incontinentiemateriaal beschikbaar is voor alle mensen die dat nodig hebben,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Brenk.

Zij krijgt nr. 906 (32793).

Dank u wel, mevrouw Van Brenk. Tot slot mevrouw Coenradie namens de fractie van JA21. Ga uw gang.

Mevrouw **Coenradie** (JA21):
Dank.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Schijf van Vijf van oudsher bedoeld is als praktisch voedingsadvies voor een gezond eetpatroon;

constaterende dat in de vernieuwde Schijf van Vijf ook duurzaamheid, klimaatdoelen en milieubelasting worden meegewogen;

overwegende dat gezondheidsvoorlichting niet moet worden gebruikt als instrument voor klimaatbeleid of ideologische gedragssturing;

overwegende dat dit het draagvlak voor nuchter preventiebeleid en betrouwbare voedingsvoorlichting ondermijnt;

verzoekt de regering te borgen dat de Schijf van Vijf en daarop gebaseerde beleids- of wetgevingsvoorstellen primair worden gebaseerd op gezondheid, voedingswaarde en voedselveiligheid, en niet op klimaat- of duurzaamheidsdoelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Coenradie.

Zij krijgt nr. 907 (32793).

Dank u wel. Daarmee komen we aan het einde van de termijn van de Kamer. Ik schors de vergadering voor tien minuten, voor de beantwoording en appreciaties van de minister.

De vergadering wordt van 22.30 uur tot 22.41 uur geschorst.

De **voorzitter**:
Ik hervat de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Leefstijlpreventie. Ik geef graag het woord aan minister Hermans voor de appreciatie van de zeventien moties en de beantwoording van de gestelde vragen.

Minister **Hermans**:
De motie-Kostić/Lohman op stuk nr. 891 gaat over de eiwittransitie onderdeel maken van het preventiebeleid. Die motie ga ik ontraden. We hebben eiwittransitieafspraken of -doelen. Daar werkt het ministerie van LVVN aan. Ik geef in het preventiebeleid echt vorm aan de voedselconsumptiekant. Daar ga ik mee door. Natuurlijk is er ook wel overlap, maar ik ga het niet nu bij elkaar brengen, want dat zal de effectiviteit en de voortgang denk ik niet ten goede komen. Ontraden dus.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 891: ontraden.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 892 is ook van de leden Kostić en Lohman. In deze vorm moet ik 'm ontraden, omdat prijsmaatregelen en een juridisch kader voor gemeenten echt verschillende trajecten zijn. In deze vorm kan ik dat dus niet doen. Het specifieke onderdeel over een juridisch kader voor gemeenten zou ik oordeel Kamer willen geven, maar dat vergt dus wel wat aanpassing van de motie.

De **voorzitter**:
Dat leidt tot een vraag of reactie van het lid Kostić.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Als ik het zo zou aanpassen, wordt het doel van de hele motie eigenlijk onderuitgehaald en dat is niet de bedoeling. Er staat gewoon: onderzoeken op haalbaarheid en proportionaliteit. De minister kan daarnaar kijken en kan uiteindelijk ook, gezien de haalbaarheid en de proportionaliteit, beslissen om dat wel of niet mee te nemen. In die zin is het dus een verkennende motie op die twee andere punten.

Minister **Hermans**:
Ik lees 'm nog even goed door.

De **voorzitter**:
Er wordt wat geroepen vanuit de bankjes, maar ik zou de Kamer aanraden om de minister even wat tijd te gunnen. Het is inderdaad spannend, maar leid haar nou niet af!

Minister **Hermans**:
Zeker, voorzitter. Ik lees het nog even goed na, omdat ik oprecht wil kijken of ik hier iets in kan doen. We werken aan een heel aantal wetsvoorstellen op het gebied van

preventie. Ik wil die wetsvoorstellen ook graag in de Kamer krijgen. Ik krijg heel veel moties en verzoeken om aan elk van die wetsvoorstellen aanvullende elementen toe te voegen. Dat vertraagt natuurlijk ook weer als je tot zo'n wetsvoorstel probeert te komen. Daar zit een beetje mijn twijfel. Mag ik het als volgt doen, voorzitter? Ik ga even overleggen met de collega's op het ministerie wat wij kunnen doen in de verkennende sfeer en dan kom ik daarop terug bij de Kamer. Ik zou mijn oordeel over deze motie dus even willen aanhouden. U stemt, denk ik, volgende week over deze moties?

De **voorzitter**:
Er wordt op dinsdag gestemd over de moties. Ik zie dat het lid Kostić akkoord gaat met het feit dat er nog een schriftelijke appreciatie van de motie op stuk nr. 892 zal volgen.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):
Ja, dat is akkoord. Ik wil de minister erop wijzen dat er daarom ook ruimte wordt gegeven om daar voor de zomer van 2027 op te reflecteren. In die tijd krijgt de minister gewoon de ruimte om hiernaar te kijken.

De **voorzitter**:
Dit wordt overwogen en wij horen wat de appreciatie gaat worden. Gaat u verder, met de motie op stuk nr. 893.

Minister **Hermans**:
De motie-Dijk/Dobbe op stuk nr. 893 moet ik ontraden.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 893: ontraden.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 894, ook van de heer Dijk en mevrouw Dobbe, gaat over het Sportakkoord. Volgende week is er een debat met de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport, dus ik zou de heer Dijk willen vragen om deze motie naar aanleiding van dat debat in te dienen, of de minister van Sport in elk geval dan een appreciatie te laten geven.

De **voorzitter**:
De appreciatie van de motie op stuk nr. 894 volgt dus nog, net als bij de vorige motie.

Minister **Hermans**:
Ja, maar deze volgt dus wel na de stemming, dus dan is het verzoek om 'm nog even aan te houden tot die tijd.

De **voorzitter**:
De motie wordt aangehouden en de appreciatie komt later.

Op verzoek van de heer Jimmy Dijk stel ik voor zijn motie (32793, nr. 894) aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Minister **Hermans**:
Dan de motie op stuk nr. 895, ook van de heer Dijk en mevrouw Dobbe. Ook die moet ik ontraden. Om de vijf jaar maken veldpartijen, zoals Soa Aids Nederland, Rutgers en Fiom, een gezamenlijk actieplan. Het huidige plan loopt tot en met 2027 en er wordt dit jaar gestart met een update van het plan per 2028. Ik wil dat graag daar laten.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 895 wordt ontraden.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 896 van de heer Dijk en mevrouw Dobbe moet ik ook ontraden. Er wordt hier een vergelijking gemaakt met kinderporno. Dat is echt een andere situatie. Ik kan dit juridisch niet doen. Om die reden moet ik de motie ontraden.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 896 wordt ontraden.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 897 van de heer Dijk en mevrouw Dobbe moet ik helaas ook ontraden. Daarmee zeg ik niet dat we dit niet belangrijk vinden. Sterker nog, er is in het zorgakkoord, het AZWA, voor 2027 extra geld en vanaf 2028 structureel 7 miljoen per jaar beschikbaar voor de ASG-regeling. Ik hoef daar geen onderzoek naar te doen. Daar hebben we al een afspraak over gemaakt.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 897 wordt ontraden.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 898 van mevrouw Wiersma gaat over de Schijf van Vijf en verzoekt dat de voedingsadviezen uitsluitend gebaseerd zijn op gezondheidskundige en voedingswetenschappelijke inzichten ten behoeve van de gezondheid van mensen. In het commissiedebat hebben we er uitgebreid over gesproken. Ik herhaal hier dat de Schijf van Vijf primair een wetenschappelijk onderbouwd hulpmiddel is, gericht op gezond eten. Dat was zo en is nog steeds zo. De Schijf van Vijf doet geen concessies op het gebied van gezondheid. Ik vind het belangrijk dat het Voedingscentrum onafhankelijk is in zijn wetenschappelijk onderbouwde advisering. Daarom ga ik er geen extra eisen aan stellen. Ik ontraad de motie.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 898 wordt ontraden.

Minister **Hermans**:
In het verlengde daarvan: mevrouw Wiersma stelde mij nog een vraag naar aanleiding van de brief en de instellingsbeschikkingen die ik vanochtend naar de Kamer heb gestuurd. Zij vroeg of ik ook het jaarplan kan delen. Ik zal even nagaan of dat kan en of ik die ruimte heb. Als het kan, ben ik uiteraard bereid om dat te doen en als het niet kan, zal ik dat natuurlijk laten weten.

Mevrouw **Wiersma** (BBB):
Het ging mij niet zozeer uitsluitend om het jaarplan. Als het daarin staat, zou ik dat graag willen zien. Het gaat mij erom wanneer het initiatief is genomen om milieukundige aspecten mee te wegen. Was dat een initiatief van het ministerie van VWS om de opdracht op die manier weg te zetten? Ik weet het niet, want het staat niet in de stukken die ik nu gezien heb. Ik zou dat graag willen weten. Als dat uit het jaarplan blijkt, is dat het. Anders zou ik de minister willen vragen of zij nog even kan zoeken op haar departement.

Minister **Hermans**:
Zo er al sprake is van een opdracht, dan zou die ook van LVVN kunnen komen, want het is gezamenlijk van VWS en LVVN. Wij geven een subsidie aan het Voedingscentrum en het Voedingscentrum updatet eens in de zoveel tijd de Schijf van Vijf op basis van een hernieuwde of geüpdatete Richtlijn gezonde voeding. Dat is een doorlopend proces. Nogmaals, ik zal kijken of dat plan of die gegevens er als zodanig zijn en of ik die kan delen. Ik treed verder niet in onafhankelijke adviezen die door de Gezondheidsraad gegeven worden.

De **voorzitter**:
Gaat u verder met de motie op stuk nr. 899.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 899 van de PVV over het stoppen van subsidies aan het Voedingscentrum moet ik ontraden.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 899 wordt ontraden.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 900 verzoekt de regering af te zien van maatregelen die direct of indirect sturen op een door de overheid gewenste levensstijl. Er zit een suggestie in die niet in het beleid zit dat dit kabinet voorstaat. Wij vinden het belangrijk om een gezonde leefstijl voor iedereen dichterbij te brengen. Daarom nemen we verschillende maatregelen in samenhang. We hebben ondersteunende programma's en goede voorlichting en soms stellen we ook normen. Die combinatie versterkt elkaar en zorgt voor meer impact. Deze motie ontraad ik.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 900 wordt ontraden.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 901, van mevrouw Vliegenthart, over Snapchat, die verzoekt om in gesprek te gaan en met een plan van aanpak te komen, kan ik oordeel Kamer geven, mits mevrouw Vliegenthart ermee akkoord gaat dat ik het onderzoek dat nu loopt bij de Commissie afwacht en op basis daarvan volgende stappen zal zetten.

De **voorzitter**:
Ik zie mevrouw Vliegenthart knikken, dus op die manier kan de motie worden geïnterpreteerd. De motie op stuk nr. 901 krijgt daarmee oordeel Kamer.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 902, over het optuigen van een landelijk leernetwerk waar jongerenwerkers en jongerenorganisaties elkaar kunnen vinden en ondersteunen, geef ik oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 902 krijgt oordeel Kamer.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 903, van mevrouw Synhaeve, die verzoekt dat we ons in Europees verband inzetten voor het zwaarder belasten van verhit tabak, geef ik oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 903: oordeel Kamer.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 904, van mevrouw Van Groningen en nog een aantal indieners, onder anderen de heer Verkuijlen: oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 904: oordeel Kamer.

Dan de motie op stuk nr. 905.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 905, van mevrouw Van Groningen en de heer Lohman, verzoekt om in gesprek te gaan met het Voedingscentrum over de communicatie. Ik ben bereid om over de communicatie het gesprek te voeren. Zoals ik net al zei: het advies is het advies en daar meng ik mij natuurlijk niet in.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 905: oordeel Kamer.

Minister **Hermans**:
De motie op stuk nr. 906, van mevrouw Van Brenk, gaat niet over de Schijf van Vijf, maar over wasbaar incontinentiemateriaal. Die motie geef ik graag oordeel Kamer als ik haar zo mag lezen dat ik in gesprek blijf over de inzet van wasbaar incontinentiemateriaal.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 906: oordeel Kamer.

Minister **Hermans**:
Dan heb ik nog de motie op stuk nr. 907, van mevrouw Coenradie. Onder verwijzing naar wat ik eerder over de Schijf van Vijf heb gezegd, moet ik deze motie ontraden,

maar ik ga dus wel dat gesprek voeren, zoals de motie van mevrouw Van Groningen mij vraagt.

De **voorzitter**:
De motie op stuk nr. 907: ontraden.

Minister **Hermans**:
Dan heb ik nog één vraag, voorzitter. Dat is een vraag van de heer Lohman. Hij vroeg of ik een convenant wil afsluiten met de supermarkten. In het debat hebben we het hierover gehad. Daar verwees de heer Lohman ook naar. Het leek even alsof ik de indruk had gewekt dat ik gewoon één gesprek ga voeren en dat dat het is, maar we zijn natuurlijk echt in gesprek om tot afspraken te komen. Die gesprekken wil ik voortzetten. Ik zal de Kamer daar na de zomer over informeren. Ik wil niet vooruitlopen op de vraag of dat dan uitmondt in een convenant of in een set van afspraken. Het verzoek begrijp ik wel heel goed, dus daar ben ik mee aan de slag. Na de zomer zal ik de Kamer over de voortgang informeren.

Mevrouw **Van Groningen** (VVD):
Ik had nog twee vragen gesteld aan de minister. Ik vroeg namelijk of wij nog extra voorlichtingscampagnes gaan inzetten op het gebied van soa's, of we daarbij ook echt focussen op jongeren en of we weten hoe we ze daarbij kunnen betrekken.

Minister **Hermans**:
Excuus. Die vraag had ik wel opgeschreven. Dat gaan wij zeker doen. In het najaar start er een campagne wat betreft condoompromotie, onder andere naar aanleiding van de berichtgeving waar ook mevrouw Van Groningen naar verwees. Die is gericht op jongeren en op het stimuleren van condoomgebruik.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van het tweeminutendebat Leefstijlpreventie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
De stemming over de moties vindt aanstaande dinsdag plaats.